

Eerbetoon aan Mansholt in Teulada op 1 en 2 oktober 2024

Aanleidingen

Toen ik eind september 2022 op zoek ging naar de olijfboom bij het voormalige vakantiehuis van Sicco Mansholt, had ik geen idee dat twee jaar later de Nederlandse ambassadeur in Italië, Willem van Ee en de burgemeester van Teulada, Angelo Milia een olijfboom zouden planten en een plaquette zouden onthullen aan de Piazza Fontana, ter nagedachtenis aan deze grote Nederlandse Europeaan.

De directe aanleiding voor mijn zoektocht was een artikel van de Vlaamse journalist Thomas Vanheste in de Correspondent van 3 september 2014. De zin *'Het was onder een olijfboom waaronder Mansholt in 1971 tot het inzicht kwam dat een radicale omwenteling nodig was'*, voelde als een sleutel om belangrijke deuren te openen.

Vooraf vanaf eind 2018 kreeg ik tijd me te verdiepen in de beleidsmatige geschiedenis van het landbouwbeleid in relatie tot natuur en biodiversiteit. *Het landschap, de mensen* van Auke van der Woud over het Nederlandse landbouwbeleid vanaf het einde van de 19de eeuw en *Mansholt, een biografie* van Johan van Merriënboer leverden veel informatie op. Daarnaast las ik vele andere boeken, honderden artikelen en een groot aantal rapporten over landbouw, natuur en biodiversiteit.

Van Johan van Merriënboer¹ begreep ik dat Mansholts vakantiehuis ergens in Teulada in het zuiden van Sardinië stond. Ik kreeg het advies ter plaatse oude mannen op een dorpspleintje te bevragen. Bij het eerste de beste pleintje was het raak. Zij verwezen me naar Salvatore Loi, die tegenover het pleintje een sportshop runt en amateur historicus is. Salvatore bleek een Mansholt kenner. Als kleine jongen had hij hem meegemaakt. Sicco was geliefd in het dorp en hij droeg bij aan plaatselijke sportieve activiteiten.

Salvatore had al eens een poging gedaan een herinneringsteken op te richten, maar die had niet tot resultaat geleid.

Zo ontstond het idee van een nieuw en gezamenlijk initiatief, ingestoken vanuit

¹ Johan van Merriënboer, onderzoeker bij het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis en auteur van o.a. de biografie over Mansholt. Hij legt momenteel de laatste hand aan de biografie over oud premier Lubbers.

een Teulaans/ Sardijns en een Nederlands comité.

Het Nederlands comité

Via een snelle en enthousiaste tip van Carla Boonstra², kwam er een Nederlands comité van de grond, bestaande uit Frits Thissen³, Johan van Merriënboer, Marguerite Sipman⁴ en ondergetekende.

Het initiatief kreeg steun bij het Ministerie van LNV⁵, mede dankzij de wervende notitie (Nederlands en Italiaans) van Frits Thissen.

Met de benoeming van Hayo Haanstra als landbouwraad⁶ op de ambassade in Rome, kreeg het project vleugels⁷. Al met al een voorbeeld van een perfecte serieschakeling.

SICCO MANSHOLT

E IL SUO LEGAME CON TEULADA
| 1-2 OTTOBRE 2024 |

1 OTTOBRE 2024
Ore 17.30 | Sala Consiliare
Consiglio comunale in seduta straordinaria per la concessione della Civica Benemerenzza a Sicco Mansholt (1908-1995).
Alla seduta parteciperà una delegazione dell'Ambasciata Olandese in Italia.

2 OTTOBRE 2024
Ore 9.00 | Piazza Fontana
Disvelamento della targa commemorativa e messa a dimora di un ulivo
Ore 10.30 | Sala Conferenze Palazzo Baronale Sanjust
Conferenza *"Teulada e Mansholt: il futuro dell'agricoltura"*
Intervengono:
Angelo Milia, Sindaco di Teulada
Willem Van Ee, Ambasciatore del Regno dei Paesi Bassi in Italia
Prof. Christian Rossi, Università degli Studi di Cagliari
Hayo Haanstra, Consigliere Agricolo, Ambasciata del Regno dei Paesi Bassi in Italia
Salvatore Loi, Presidente dell'Associazione Is Sinnus
Coordina: Prof.ssa **Francesca Pubusa**, Università degli Studi di Cagliari

Comune di Teulada

Kingdom of the Netherlands

2 Landbouwraad bij de Permanente Vertegenwoordiging van NL bij de EU-instellingen

3 Historicus en voormalig Landbouwraad bij de Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der NL bij de Europese instellingen.

4 Landbouwadviser bij de Nederlandse ambassade in Rome

5 Sinds juli 2024 LVVN

6 De eerste landbouwraad in Italië sinds 20 jaar.

7 Mede dankzij de inzet van Antonella Candido en anderen.

Het resultaat

Het resultaat was van grote authentieke schoonheid.

Op 2 oktober 2024, op een zonovergoten morgen plantten de Nederlandse ambassadeur in Italië en de burgemeester van Teulada een olijfboom onder het toezien oog van o.a. de president van Sardegna, vertegenwoordigers uit de regionale en de plaatselijke politiek, de politie en het militaire gezag, de pastoor, kleindochter Perle Mansholt en vele inwoners waaronder verschillende Nederlanders.

Ook onthulden zij een plaquette terwijl 40 schoolkinderen een opwekkend en ontroerend lied zongen en een Sardijnse dansgroep in traditionele kledij een dans uitvoerde.

De dag ervoor had er in de raadszaal een extra gemeenteraadsvergadering plaatsgevonden over de positie van Mansholt in Europa.

De waarde van dit alles was in hoge mate symbolisch, maar markeerde mogelijk ook de start van een nieuwe beweging.

Het vervolg

Er is in de huidige fase van de discussie over een vergroening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en de implementatie ervan in de lidstaten alle reden om nader stil te staan bij het denken en doen van Mansholt en vooral om daarop voort te bouwen en ideeën te genereren over een groener landbouwbeleid en over de weg daarheen, zonder afbreuk te doen aan een verantwoorde economische ontwikkeling van de agrarische sector en het platteland.

Wat zou het mooi zijn als er een vervolg komt in de vorm van een speciale bijeenkomst van de Europese commissie Landbouw.

Of nog mooier: de inrichting van een Mansholt-leerstoel aan het Europees Universitair Instituut in Florence met als leeropdracht het door middel van gericht onderzoek verder brengen van de vergroening van het GLB.

Siert de Vos⁸, Zeist, 8 oktober 2024

⁸ Heeft ruim 40 jaar gewerkt bij de overheid en heeft beleidskennis en ervaring in het ruimtelijk domein, waaronder cultuurhistorie, vastgoedbeheer, stads- en gebiedsontwikkeling.